

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про припинення конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України, конституційними зверненнями виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області та громадянина Коряка Василя Васильовича щодо офіційного тлумачення статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” і статей 124, 147 Конституції України та про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Коряка Василя Васильовича щодо офіційного тлумачення статей 21, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 38, 43, 61 Конституції України

м. К и ї в
29 квітня 1998 року
№ 5-уп/98

Справа № 03/2298-97; № 15/2447-97; № 18/9-98
№ 1/3-98

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Тимченка Івана Артемовича - головуєчий,
Вознюка Володимира Денисовича,
Євграфова Павла Борисовича,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича – суддя-доповідач,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Німченка Василя Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Селівона Миколи Федосовича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 46 народних депутатів України, конституційними зверненнями виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області та громадянина Коряка Василя Васильовича щодо офіційного тлумачення статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” (Відомості Верховної Ради України, 1991, № 2, ст.5) і статей 21, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 38, 43, 61, 124, 147 Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Костицького Михайла Васильовича та вивчивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. У конституційному поданні 46 народних депутатів України, конституційних зверненнях виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області та громадянина Коряка В.В. порушено питання щодо офіційного тлумачення статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” стосовно можливості і правомочності скликання, проведення сесії міської ради, підписання її протоколу, обрання заступника голови міської ради, складу виконавчого комітету депутатами без участі та відома голови міської ради, а також про офіційне тлумачення статей 124, 147 Конституції України щодо права народного депутата України, голови Комісії (тепер Комітету) Верховної Ради України з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування тлумачити закони України. Крім того, громадянин Коряк В.В. у своєму конституційному зверненні зазначає, що при даванні Лубенською міською радою згоди на притягнення його до кримінальної відповідальності та проведенні слідчих дій були порушені статті 21, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 38, 43, 61 Конституції України, які гарантують права і свободи людини і громадянина, і просить Конституційний Суд України дати їх офіційне тлумачення.

2. Ухвалою Колегії суддів Конституційного Суду України з конституційних подань 16 вересня 1997 року було відкрито конституційне провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України, 2 грудня 1997 року – конституційне провадження у справі за конституційним зверненням виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області, а 25 лютого 1998 року – конституційне провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Коряка В.В., які, відповідно до статті 58

Закону України “Про Конституційний Суд України” та § 22 Регламенту Конституційного Суду України, були об’єднані в одне конституційне провадження.

3. Вивчення матеріалів справи засвідчило, що, справді, положення статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” від 7 грудня 1990 року не враховували всіх ситуацій, в яких могли опинитися органи місцевого самоврядування в результаті своєї діяльності чи бездіяльності.

Ще в квітні 1995 року прокуратура Полтавської області внесла подання до Лубенської міської ради для одержання згідно із законом згоди на притягнення голови міської ради і виконкому Коряка В.В. до кримінальної відповідальності. Але у зв’язку з тим, що сесія міської ради протягом тривалого часу не скликалися, що стало предметом розгляду в Президії Верховної Ради України (Постанова від 19 лютого 1996 року “Про порушення чинного законодавства головою Лубенської міської Ради народних депутатів Полтавської області Коряком В.В.”), і через відсутність заступника голови ради як такого міська рада не могла прийняти рішення по суті внесеного прокуратурою подання і не мала змоги вирішувати важливі питання життєдіяльності міста Лубни.

29 лютого 1996 року, після того як голова міської ради, відкривши сесію міської ради і не погодившись з порядком денним, запропонованим її постійними комісіями, залишив зал засідань, депутати прийняли рішення продовжити засідання, обрали головуючого, внесли необхідні зміни до регламенту роботи сесії міської ради і дали згоду на притягнення Коряка В.В. до кримінальної відповідальності.

Саме ці дії депутатів Лубенської міської ради, на думку суб’єктів конституційного подання і конституційних звернень, суперечили вимогам статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”, які регулювали відповідно порядок скликання і роботи сесій та функції і порядок формування виконавчих комітетів рад, оскільки через недостатню кількість присутніх депутатів сесія була неправомочною, а прийняті міською радою рішення спричинили до порушення конституційних прав громадян – членів виконавчого комітету Лубенської міської ради.

У лютому 1996 року була необхідність в офіційному тлумаченні положень статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”. Але на час підписання конституційного подання і конституційних звернень (відповідно 13 червня, 4 липня 1997 року і 5 січня 1998 року),

необхідність у тлумаченні статей зазначеного Закону відпала, тому що 12 червня 1997 року набув чинності Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” (“Голос України, 1997, 12 червня), статтями 12, 46, 50, 79 якого даються конкретні відповіді на питання, порушені суб’єктами конституційного подання та конституційних звернень, згідно з яким Закон України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” втратив чинність.

З протоколу засідання восьмої сесії Лубенської міської Ради ХХІІ скликання від 29 лютого 1996 року, копію якого надано суб’єктами конституційного подання і конституційних звернень, вбачається, що на сесії були присутні 17 депутатів (без зареєстрованого колишнього депутата Кривошея, який за його заявою 9 червня 1995 року був виведений зі складу депутатів рішенням сьомої сесії ХХІІ скликання у зв’язку з переходом на роботу до Лубенської міжрайонної прокуратури). У Лубенській міській раді встановлено 25 депутатських мандатів. Відповідно до пункту 10 статті 20 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” сесія Лубенської міської ради була правомочною. 12 березня 1996 року дала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності Коряка В.В. як депутата обласної ради і Полтавська обласна рада.

4. Відкриваючи провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України, конституційними зверненнями виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області та громадянина Коряка Василя Васильовича, Колегія суддів Конституційного Суду України з конституційних подань вбачала практичну необхідність в офіційному тлумаченні зазначених статей Конституції України і Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”, оскільки дійшла висновку, що внаслідок їх неправильного застосування було порушено право громадян на працю в органах місцевого самоврядування, передбачене статтею 38 Конституції України. Але подальше детальне вивчення матеріалів справи засвідчило, що йдеться не про порушення конституційних прав громадян, а про законність, відповідно до частини третьої статті 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”, звільнення їх від займаних посад у складі виконавчого комітету. На підставі статті 55 Конституції України вони мають право оскаржити рішення Лубенської міської ради в судах загальної юрисдикції.

5. Необхідність офіційного тлумачення Конституційним Судом України статей 124 і 147 Конституції України суб’єкти права на

конституційне подання і конституційні звернення мотивують неоднозначністю тлумачення Комісіями (Комітетами) Верховної Ради України з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування та з питань законності і правопорядку окремих положень Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”, що, на їх думку, призвело до суперечливих рішень судових інстанцій.

Стаття 147 Конституції України офіційне тлумачення Конституції і законів України покладає на Конституційний Суд України як єдиний у державі орган, наділений такими повноваженнями, і висновки Комісій (Комітетів) Верховної Ради України щодо застосування норм Конституції та законів України не можуть бути актами тлумачення.

У листах голів зазначених Комісій (Комітетів) Верховної Ради України відповідно від 20 листопада 1996 року і 27 лютого 1997 року фактично йдеться про оцінку ситуації, що склалася у Лубенській міській раді за станом на лютий 1996 року. Вони стосуються різних сторін цієї справи і не суперечать одна одній. Комісія (Комітет) з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування на підставі статей 20 і 21 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” вважає сесію Лубенської міської ради від 29 лютого 1996 року і прийняте міською радою рішення про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності її голови Коряка В.В. правомочними. Комісія (Комітет) з питань законності і правопорядку зазначає, що до Коряка В.В. як до голови міськради і виконкому, відповідно до статті 62 Конституції України, не може бути застосована процедура позбавлення його волі та повноважень депутата за вчинення ним злочину, оскільки останнє не встановлено вироком суду, що набув законної сили.

Таким чином, підстави для офіційного тлумачення статей 124 і 147 Конституції України стосовно права Комісій (Комітетів) Верховної Ради України тлумачити Закони України (в тому числі і Закон України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”) відсутні.

6. Необхідність офіційного тлумачення статей 21, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 38, 43, 61 Конституції України суб'єкт права на конституційне звернення громадянин Коряк В.В. обґрунтовує тим, що при даванні згоди Лубенською міською радою і Полтавською обласною радою на притягнення його до кримінальної відповідальності, а також при проведенні слідчих дій були порушені його конституційні права і свободи, гарантовані цими статтями.

Підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України згідно зі статтею 94 Закону України “Про Конституційний Суд України” є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб’єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод. Але в матеріалах конституційного звернення відсутні дані про неоднозначність застосування зазначених статей Конституції України. З них вбачається, що громадянин Коряк В.В. порушує питання про законність деяких актів і дій органів місцевої виконавчої, судової влади та органів місцевого самоврядування, а воно, згідно зі статтею 14 Закону України “Про Конституційний Суд України”, не належить до повноважень Конституційного Суду України і віднесено до компетенції судів загальної юрисдикції. Отже, підстави для відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Коряка В.В. щодо офіційного тлумачення Конституційним Судом України статей 21, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 38, 43, 61 Конституції України відсутні.

Виходячи з викладеного та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, пунктом 4 статті 13 та статтею 50 Закону України “Про Конституційний Суд України”, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Припинити конституційне провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України, конституційними зверненнями виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області та громадянина Коряка В.В. щодо офіційного тлумачення статей 20, 21, 31 Закону України “Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” на підставі пункту 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні і конституційних зверненнях, і щодо офіційного тлумачення статей 124, 147 Конституції України на підставі пункту 2 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – невідповідність конституційного подання, конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України та Законом України “Про Конституційний Суд України”.

2. Відмовити у відкритті конституційного провадження за конституційним зверненням громадянина Коряка Василя Васильовича

щодо офіційного тлумачення статей 21, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 38, 43, 61 Конституції України на підставі пункту 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

3. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ